

UV-filtrering af vinduer og glaspartier på museer

Der findes principielt to måder at bortfiltrere den ultraviolette andel af lyset (UV):

1) Integreret i vinduesglas

Ved ny og ombygning kan det være hensigtsmæssigt at anvende glas, hvor UV-absorbereren er indbygget i glasset og altså en integreret del af hele vinduet – eller glaspartiet. UV-filtrering kan kombineres med andre integrerede tiltag som fx energibesparelse og lysreduktion. Denne løsning bør særligt foretrækkes ved vindues- og glaspartier, hvor det indfaldende lys og lysmængden kan udgøre et problem for de udstillede museumsgenstande (fx ovenlys).

Ved specifikation af UV-absorberende glas bør man være opmærksom på tydeligt at angive hvilken grad af UV-absorbering der ønskes – fx 95-100 % UV-absorption. Der kan differentieres i kravet, men det vil ofte føre til øgede omkostninger, hvis lys- og UV-værdierne sidenhen skal reduceres med andre midler (fx UV-film, afblænding eller gardiner). Virkningsgraden af glas med integreret UV-filter bør måles med mellemrum for at sikre at virkningen holder over tid.

2) Ved anvendelse af UV-film (også kaldet solfilm eller vinduesfilm) der indeholder UV absorberende stoffer, som fjerner næsten al UV-strålingen fra elektriske belysningskilder og dagslys. Der fås også gråfiltre til vinduer, som dels nedsætter lysintensiteten, dels har indbygget UV-filtre. Et godt UV-filter fjerner 98-99% af UV-strålingen, men erfaringen viser, at ikke alle typer UV-filtre i praksis fjerner så stor en andel af UV-strålingen, som angivet i produktdatabladene.

Gode filtre har en garanteret holdbarhed på 10 år. Alligevel bør filtrenes virkningsgrad måles jævnligt – fx en gang om året - for at vurdere, om virkningsgraden holder inden for de første 10 år samt for at vurdere, hvornår filtrene bør udskiftes derefter.

Da fabrikater af, og typebetegnelser på UV-filtre, samt filtrenes virkningsgrad ofte ændres, bør markedet og filtrene undersøges ved indkøb og/eller montering af UV-filtre. Også her gælder at man bør specificere hvad man ønsker.

Såvel glas- og vinduesproducenter som producenter af tape og folier har flere udmærkede produkter – ved installation af folier kan man med fordel henvende sig til selvstændige montører af vinduesfilm (frem for selv at gøre det), og derved få garantien for at produktet virker effektivt.

Andre filtre og typer af afblænding:

Der findes på markedet adskillige andre typer af vinduesfiltre der både kan være indbygget i glasset eller som kan applikeres efterfølgende. Det drejer sig primært om energibesparende eller solreducerende filtre. De kan enten opsættes alene eller i kombination med gardiner eller anden form for afblænding.

ANBEFALINGER 2021

Man skal være opmærksom på at en del af disse filtre vil have en farve eller en metallisk refleks set udefra, som kan være uforeneligt med museets bygningsmæssige karakter eller status som f.eks. fredet bygning.

Opsætning af gardiner og afblændinger af vinduer kan også være problematisk i forhold til fredningsbestemmelserne, og det anbefales derfor, at mulige løsninger undersøges i dialog med fredningsmyndighederne, før opsætningen finder sted.